

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ พยาบาลผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพคนทำงานในสถานประกอบการเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่มีงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการที่ผู้วิจัยพัฒนาจากกรอบแนวคิดของโรเจอร์ (Rogers, 2003) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .98 และทดสอบความเชื่อมั่นของความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ของแบบสอบถามกับพยาบาลผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพคนทำงานในสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbaach's alpha coefficient) ค่าความเชื่อมั่นบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการในแต่ละบทบาท ได้แก่ ผู้ให้บริการทางคลินิก เท่ากับ .90 ผู้จัดการรายกรณี เท่ากับ .88 ผู้เชี่ยวชาญการสร้างเสริมสุขภาพ เท่ากับ .97 ผู้จัดการ เท่ากับ .95 ผู้ให้การศึกษา เท่ากับ .98 ผู้ให้ความรู้ เท่ากับ .95 และผู้วิจัยเท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติบทบาทผู้ให้ความรู้ ผู้จัดการรายกรณี ผู้ให้การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้จัดการ และผู้ให้บริการทางคลินิก อยู่ในระดับมากเพียงร้อยละ 9.56 – 18.26 ขณะที่บทบาทผู้วิจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยถึง ร้อยละ 35.65 โดยที่บทบาทผู้ให้บริการทางคลินิก ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.05) เป็นการรักษาข้อมูลสุขภาพคนทำงานเป็นความลับ ขณะที่บทบาทผู้จัดการรายกรณีมีเพียง ร้อยละ 39.13 ที่มีการประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลคนทำงานที่เจ็บป่วยและบาดเจ็บ มีเพียงหนึ่งในห้าของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ขณะที่บทบาทผู้ให้ความรู้ ร้อยละ 37.39 มีการ

เผยแพร่ความรู้ให้คนทำงานในรูปแบบต่างๆ ที่น่าสังเกตคือ บทบาทผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างทุกคนไม่เคยทำการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการให้มีศักยภาพและความสามารถในการให้บริการพยาบาลอาชีวอนามัย ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการในการเสริมสร้างการปฏิบัติบทบาทในการให้บริการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในทุกบทบาท โดยเฉพาะบทบาทผู้วิจัย
2. ด้านการบริหาร ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นฐานคิดสำหรับองค์กรวิชาชีพ เช่น สภาการพยาบาล และสมาคมการพยาบาลอาชีวอนามัยแห่งประเทศไทยในการกำหนดคุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของพยาบาลในสถานประกอบการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นผลประโยชน์ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงานเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานประกอบการควรสนับสนุน ส่งเสริมและให้โอกาสพยาบาลในการพัฒนาตนเองทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการศึกษายอบรมเฉพาะทางด้านการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
3. ด้านการศึกษา ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การฝึกอบรมให้สอดคล้องเหมาะสมในด้านการผลิตหรือพัฒนาพยาบาลอาชีวอนามัยให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มร่วมด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนขึ้น
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ